

3.3.2022

מתן הגנה זמנית לפליטים ולפליטות מאוקראינה

פורום ארגוני הפליטים ומבקשי המקלט בישראל קורא למדינת ישראל להעניק הגנה זמנית לאזרחי אוקראינה השוהים כאן ולאילו הנסים מאימת המלחמה ומתדפקים על שערינו. זאת על מנת להשתתף במאמץ הבין-לאומי לסייע לפליטים ולעמוד במחויבויותיה הבין-לאומיות של ישראל. שר החוץ לפיד [הצהיר](#) ש"ישראל תהיה חלק ממאמץ הסיוע הכלל-עולמי לתושבי אוקראינה. יש לנו חובה מוסרית, חובה היסטורית ומחויבות ערכית להיות חלק מהמאמץ. " סיוע לתושבי אוקראינה משמעותו גם סיוע לפליטיה.

במצבי חירום שמביאים למנוסה של פליטים רבים בבת אחת, נהוג לסייע לפליטים באמצעות הגנה זמנית שמוחלת עליהם באופן קבוצתי, מגינה עליהם מפני החזרה למדינתם ומבטיחה להם סל מוגדר ומצומצם יחסית של זכויות במדינה המארחת. כך נוהגות רוב המדינות הדמוקרטיות כלפי הפליטים מהמלחמה הנוכחית באוקראינה, כך המליצה נציבות האו"ם לפליטים [בקווים המנחים שפרסמה](#) לגבי הפליטים מאוקראינה, וכך על ישראל לנהוג.

ביום 27.2.2022 ישראל הודיעה שלא תנקוט צעדי אכיפה נגד אזרחי אוקראינה השוהים כאן ללא אשרה בתוקף. אנו מברכות על הודעה זו, אך מודאגות לנוכח המדיניות שהוכרזה יומיים לאחר מכן לגבי פליטי המלחמה באוקראינה המבקשים להיכנס ולקבל הגנה בישראל. לפי [מדיניות](#) זו, אפשרות הכניסה לישראל מוגבלת בעיקר לאלו המוזמנים על ידי אזרחים ישראלים, תוך התניית הכניסה בהפקדת ערבות בגובה 10,000 ₪ והתחייבות של "המוזמין" ש"המוזמן" לא ישתקע ולא יגיש בקשה למעמד בישראל. במדיניות הרשמית שפורסמה אין כל התייחסות למי שאינו מוזמן על ידי אזרח ישראלי, אך לפי פרסומים בתקשורת פליט שאין לו "מוזמין" ישראלי צריך להוכיח בתשואול שאין לו "כוונת השתקעות". בנוסף, לפי ההנחיות הרשמיות מי שהגיש בעבר בקשה למקלט או רשום לרעתו "ניסיון השתקעות" בישראל, יסורב ולא יוכל להיכנס לישראל. התנאים הללו חריגים ותמוהים לאור השינוי הרדיקלי במצב באוקראינה וסכנת החיים ממנה נמלטים פליטי המלחמה. יתירה מכך, התנאי לפיו לא הוגשה בקשת מקלט בעבר, הדרישה שלא להגיש בקשה בעתיד והדרישה הנלווית להוכיח העדרה של כוונת השתקעות הן דרישות בלתי חוקיות, שסותרות את המחויבויות הבין-לאומיות של ישראל.

על רקע ההתגייסות של מדינות העולם, ובראשן מדינות אירופה, לקליטת פליטים אוקראינים תוך הסרת חסמים ומגבלות, התנאים שישראל הציבה מעמידים אותה באור בעייתי ביותר. ישראל, אחת הכלכלות החזקות בעולם ומדינה שרואה את עצמה כמערבית, דמוקרטית ומתקדמת, לא יכולה להישאר מאחור כאשר כל העולם מתגייס להגנה על פליטים. מבחינה חוקית וכמובן מבחינה מוסרית עליה לתת הגנה לפליטים שנסים על נפשם מבלי להציב דרישות בלתי ראויות ובלתי חוקיות. המלחמה באוקראינה הופכת את שיפור מדיניות ההגנה על אוכלוסיות הפליטים בישראל למשימה דחופה.

אנחנו קוראות לאפשר לפליטי המלחמה באוקראינה להיכנס לישראל ולהחיל עליהם ועל אזרחי אוקראינה שכבר נמצאים כאן הגנה קבוצתית זמנית שנושאת זכויות מוגדרות וברורות.

לפרטים נוספים: ד"ר שני בר-טוביה, מקדמת מדיניות וקשרי ממשל, פורום ארגוני הפליטים ומבקשי המקלט, 052-4336487, shani.refugeeforum@assaf.org.il